

Volkskeuken voor blije lezers

De Volkskoks met het lijvige boekwerk *Elke dag lekker eten*. Van links af: Loethe Olthuis, Pay-Uun Hiu, Tallina van den Hoed, Marie Louise Schippers en Onno Kleyn. Marcus Huibers kon er niet bij zijn. Foto Jacques de Jong

'Daar moet een boek van komen', vond Volkskok Pay-Uun Hiu en zij verzamelde negentig recepten uit de dagelijks kookrubriek van de krant. Dankzij haar hardnekkige mailverkeer met Forte Uitgevers en haar tomeloze inzet kon hoofdredacteur Philippe Remarque vrijdag 29 september bij boekhandel Scheltema in Amsterdam het, ook fotografisch prachtig uitgevoerde *Elke dag lekker eten* presenteren. 'Elke dag komen geweld en rampen je tegemoet uit de krant, maar wat de lezers écht bezig houdt is: wat eten we vanavond', stelde Philippe vast.

De recepten zijn van zes verschillende koks met eigen specialiteiten, van vegetarisch tot Aziatisch, van gezinsmaaltijden tot Franse keuken. Ze zijn gevat in een soort column waarin ook de wederwaardigheden van de koks worden beschreven. Op die manier hebben talrijke lezers een band met de rubriek en de auteurs gekregen. Blije lezers, volgens Philippe. Het eerste exemplaar was voor Lia Schouten-Slager, trouwe lezeres en fan van de rubriek.

De School voor de Journalistiek in Utrecht bestaat vijftig jaar. Leerlingen van toen kijken terug. Pagina 2 en 3.

Sterk

Een vriendin van ons zag een van haar hartelapjes – ze heeft drie dochters – dit jaar voor het eerst naar het gymnasium gaan. Trots. Die kleine ging het helemaal maken.

Al in de eerste week legde dochterlief moeder een lastig vraagstuk voor: Mama, wat zijn sterke en zwakke werkwoorden?

Moeder groef in haar geheugen, maar bedacht dat het misschien pedagogisch verstandiger was om haar dochttertje zelf een voorbeeld te laten geven. Dat deed ze. Halen, zei de kleine meid, hield.

Nee, zei moeder, de verleden tijd van halen is haalde, hield is van houden, van houden van, weetjewel...

Ik hoorde de anekdote en dacht: gelukkig de moeder wier dochttertje op het gymnasium nog het onderscheid tussen zwakke en sterke werkwoorden leert. Misschien leert ze zelfs wat dat zijn, sterke en zwakke werkwoorden. En hoe we eraan komen.

Voor ons, in mijn tijd, waren zulke taalkundige exercities op het gymnasium doodnormaal. Het was de bedoeling dat je niet alleen Nederlands, Frans, Duits, Engels, Grieks en Latijn leerde,

maar ook al enigszins wat taal wás, hoe het Nederlands ontstond en zich als Germaanse taal ontwikkelde tussen het conservatieve Duits – dat nog steeds naamvallen kent, *mind you* – en het progressieve Engels dat al vroeg het deftige 'u' afschafte, wat wij eeuwen later nu ook aan het doen zijn.

Veel begrip voor onze sterke werkwoorden ontmoet je niet meer. Het zijn er nog maar een paar. Elk jaar verdwijnen er meer. Geen woei meer, maar waaide, geen verried meer, maar verraadde, geen joeg meer, maar jaagde. In tegenstelling tot wat hun naam doet vermoeden, rukken de zwakke werkwoorden op. Ook in de krant.

In de discussie over de vraag of taal aangeboren dan wel aangeleerd is, is een belangrijk punt dat kinderen al heel jong de systematiek van de taal doorhebben. Dan zeggen ze: ik loopte. Of ik zwemde. Geen fout, maar een bewijs van hun slimheid. Mooi, maar word ik gelukkiger als volwassenen dat ook gaan doen? Worden we steeds kinderlijker? Of progressiever?

Progressiviteit is de kunst van het versimpelen, zeker, maar soms hunker ik naar boeken vol stokoude naamvallen en krankzinnig complexe werkwoordsvormen.

Willem Kuipers

wiewiewie.nl

School voor de Journalistiek Utrecht 50 jaar Een rebelse generatie

De School voor de Journalistiek herdenkt dat ze vijftig jaar bestaat. Daarom is er op woensdag 12 oktober in de Winkel van Sinkel aan de Oudegracht te Utrecht een reünie van de eerstejaars uit 1966. Enkele van die eerstejaars hebben ook bij *de Volkskrant* gewerkt. Ze staan op deze pagina's. Twee hebben we eruit gelicht, twee vrouwen die allebei op hun terrein kunnen terugzien op een bijzondere carrière: **Maria Hendriks** en **Riëtte Kuin-Krapman**.

Hoe kijkt Maria Hendriks terug op de jaren bij de School? Was het een opstandige generatie?

'Ik geloof niet dat het speciaal spannend was omdat we opstandig en revolutionair waren. We werden nog aangesproken als mejuffrouw en droegen rokken, de jongens een pak. Die revolutie deed zich pas voor na het eerste jaar en dat kwam vooral door leerlingen die ná ons kwamen. Maar we deden graag mee hoor.'

De gevestigde orde op de krant vond dat de nieuwkomers van de School meer luiden dan schreven.

'Ik herinner mij dat dit vaak werd gezegd over stagiairs van de School toen ik al bij *de Volkskrant* werkte. Of dat ook van onze jaargang werd gezegd, weet ik niet. Ik heb in ieder geval zonder veel problemen mijn proeftijd gehaald en kon vrij snel de grotere verhalen schrijven.

'Voor mij was het onderwijs op de school heel goed want ik had MMS gedaan, wat in die tijd veel literatuur en kunst inhield. Op de School kreeg ik vakken als economie, sociologie, recht, massacommunicatie en we bespraken de actuele politieke situatie – allemaal zaken waar ik voor die tijd nauwelijks iets van wist, ook doordat wij thuis geen krant lazen. Wat mij betreft een goede voorbereiding op het latere werk.'

Maria Hendriks.

Was dit ook de generatie die de emancipatie van de vrouw in de media aanjoeg?

'In 1982 hebben onder anderen Agnes Koerts, Suzanne Baart en ik de stichting *Vrouw en Media* opgericht. Ik ben daar tot 1997 secretaris van geweest. Die stichting kwam voornamelijk voort uit de behoefte bepaalde onderwerpen in de krant te krijgen. Ik herinner me nog mijn eerste artikel over scheiden: dat was privé, dat zette je niet in de krant. Ik heb heel veel van die discussies moeten voeren!

'Los daarvan werden wij vrouwen vaak weinig serieus genomen en veel afgezeiken. Ik heb tig keer gevraagd om loonsverhoging en elke keer was er wel een smoes. Hoofdredacteur Jan van der Pluijm: "Je bent toch al eersteklasser? Nee, dit jaar is daar geen ruimte meer voor".

'Ik herinner me dat een groep vrouwen van de krant met Pasen op vakantie ging naar Vrouwenpolder. Wat een commotie gaf dat! De mannen vreesden minstens een coup, maar het was echt alleen vakantie.'

Lees Riëtte Kuin op pagina 3

Voorzover bekend waren of zijn onderstaande leerlingen uit 1966 werkzaam bij *de Volkskrant*.

Ad Bloemendaal (1948)

Hij werkte vele jaren voor *Het Parool*, later bij de *GPD*. Na het opheffen van de *GPD*, volgde hij in 2013 Rolf Bos op als correspondent Israël, voor *de Volkskrant*. maar het jaar daarop werd hij getroffen door een hartaanval.

Marianne Boissevain (1946)

Het grootste deel van haar carrière zat zij vanaf 1969 bij Buitenland. Met uitzondering van een jaar bij de Verenigde Naties in Bangkok en enkele jaren bij het *Haarlems Dagblad*. Ze was niet alleen een vakkundig eindredacteur maar ook een hooggewaardeerde verslaggever.

Maria Hendriks (1946, zie hiernaast)
Van 1969 tot 2005 bij de *Volkskrant*. Onderwijsredactie. Ze schreef 'taboedoorbrekende' artikelen – van echtscheiding tot incest. Was onder andere ook tien jaar lid en voorzitter van de vestigingsraad en bestuurslid NVJ.

Max Pam (1946)

Liep stage bij de *Volkskrant* tijdens zijn opleiding. Werkt(e) onder meer voor *Het Parool* en *NRC Handelsblad*, radio en televisie. Sinds 2006 heeft hij in *de Volkskrant* een wekelijkse column.

Aangaande gaandeweg heengaan

*Dat ik na zoveel
jaren nog leef en streef is
toch een mirakel*

Gerard van den Boomen (oud -*Volkskrant* en -*Nieuwe Linie*) loopt tegen de honderd en kan het schrijven niet laten. Haiku's. Deze keer over de dood, die hij voelt aankomen. Openhartig, verwonderd, weemoedig, humoristisch. Allelei stemmingen komen boven in zijn jongste boekje *Aangaande gaandeweg heengaan*.

*De dood maakt me bang
en lokt me, ik ben benieuwd
welk gevoel het wint*

Agnes Koerts (1948)

Als onderdeel van een veelzijdige journalistieke carrière zat zij van 1974 tot 1983 op de Haagse redactie en de brievenrubriek van *de Volkskrant*. Naast haar journalistieke werk voor talrijke media had en heeft zij nog steeds vele bestuursfuncties in journalistieke instellingen.

Riëtte Kuin-Krapman (1949, zie hiernaast)

Na de School begon ze meteen bij *de Volkskrant*. Vanaf de Haagse redactie begon haar carrière in het politieke leven.

Jan Tromp (1949)

Vanaf 1987 verbonden aan *de Volkskrant*, vanaf 1995 als adjunct-hoofdredacteur en van 2003 tot 2007 als Amerika-correspondent. Daarna weer als redacteur. In september 2010 keerde hij terug naar de VARA-televisie, waar hij tot september 2011 het actualiteitenprogramma *Uitgesproken* presenteerde. Hij kwam als verslaggever terug bij *de Volkskrant*. Is met pensioen, maar werkt nog gewoon door.

Marjolijn Uitzinger (1947)

Zat na de School van 1969 tot 1977 op de Haagse redactie van *de Volkskrant*, met onder anderen Kees Bastianen. Daarna ging zij naar het ministerie van VROM. Presenteerde programma's voor radio en televisie. Verhuisde naar Berlijn. Schreef vele boeken, onder meer thrillers.

Vervolg van pagina 2

'Het glazen plafond heeft voor mij nooit bestaan', giechelt Riëtte Kuin (67; Krapman toen ze bij *de Volkskrant* werkte), 'ik heb daar zelf nooit last van gehad.' Na de School voor de Journalistiek had zij een mooie carrière, die ze nu bezig is af te bouwen als zelfstandig ondernemer in *public affairs*.

Ze kijkt met plezier terug op haar opleiding. 'De school was een typisch product van de jaren zestig. Gezag werd niet meer geaccepteerd. Docenten lieten zich tutoyeren. Ze liepen in trui en spijkerbroek, behalve directeur Maarten Schneider, die hield zijn kostuum aan. De docenten konden je vrienden worden, ze deden 's avonds in de soos naast de school ook mee met spelletjes strippoker. Het was nu eenmaal de tijd van de seksuele revolutie. En van de drugs. Op feesten van de school lagen sommigen tegen het einde apathisch in een hoek. Ja, er was veel gebruik van soft drugs.

'Maar in de klas was het hard werken. We hadden fantastische docenten en vooral de brede aanpak vond ik mooi met vakken als rechten, kunst, sociologie en economie.'

Haar stage bracht haar bij *de Volkskrant*, met in 1969 een vast dienstverband als gevolg. Eerst aan het bureau op Binnenland, daarna naar Den Haag. 'Ik had er parlementair redacteur Henri Faas als mentor. Daar heb ik mee geboft, het kon niet beter. En van Han Hansen heb ik het nieuwsjagen geleerd.'

Twee jaar later was ze met haar 24 jaar de eerste vrouwelijke chef Politiek,

Riëtte Kuin-Krapman.

bij *Trouw*. En toen ze na weer twee jaar besloot zich aan haar kind te gaan wijden stonden de PvdA'ers Arie van der Hek en Schelto Patijn voor de deur: of ze voor hen wilde werken in het europarlement. 'Dat was goud', zegt Riëtte nu, 'ik had altijd van buitenaf naar de politiek gekeken, toen gebeurde dat van binnenuit.'

Daarna volgden radio en televisie: overheidsvoorlichting op de radio en politiek commentator bij *Brandpunt*.

Toen ze daarmee dacht op te houden in 1987 vroeg hoogleraar Rinus van Schendelen haar voor werk in *public affairs*. Ja, dacht Riëtte drie jaar later, 'en nu ga ik voor mezelf'. Dat heeft ze nu 25 jaar gedaan: 'bemiddelen tussen partijen om te komen tot nieuw beleid'.

Ze heeft onlangs afscheid genomen van haar langlopende opdrachtgevers. 'Maar ik hoop het op uurbasis nog een tijdje te kunnen blijven doen.'

Jacques de Jong

KNARRENBORREL MET CEES ZOON

Cees Zoon in town. Altijd goed voor een knarrenborrel. Hij was er 19 september en wilde graag zijn oude collega's ontmoeten. Met de klok mee: Louis Houët, Betsy en Roland de Beer, Willem de Bruin, Paul Depondt (jawel!), Maurits Schmidt, Cees Zoon, Martin Schouten. Michel Maas (was toch in de buurt). Achterin Victor Lebesque, Roelf Ridderikhoff, Ben de Graaf en Adriaan de Boer.

Foto Jacques de Jong

In een tijd waarin journalisten vaak minstens één meerjarige studie achter de rug hebben, lijkt het aardig terug te kijken naar de manier waarop ze een halve eeuw geleden als autodidact zich het vak eigen moesten maken.

Deze keer **Bert Steinmetz**, begonnen op redactie Binnenland in de hoop filmredacteur te worden. Ging voor *Het Parool* naar Den Haag.

Bert Steinmetz op het afscheid van Jan de Vries, 1975. Links Erna van den Berg.

Ver slaggever in een jeep met chauffeur

Eigenlijk komt het allemaal door oom Geert. Geert Steinmetz, jongere broer van mijn vader, was journalist in Breda. Hij was verder ook van alles wat mijn vader niet was.

Geert werkte voor het *Brabants Nieuwsblad* in Roosendaal, het 'prutkrantje' zoals hij altijd zei, maar hij deed het wel met veel hartstocht. Daarnaast was hij voor *de Volkskrant* correspondent voor West-Brabant, vooral voor de rechtbank in Breda. Hij heeft de krant ooit aan een primeur geholpen, iets met lekkende pijpleidingen.

Als kind daar logeren was een feest; mijn oom was vaak overdag thuis en het was altijd een zoete inval, veel volk over de vloer, hij kende iedereen. Naast Geerts stoel stond permanent een fles jenever. Veel sigaretten ook, dat hoorde er allemaal bij. Hij stierf aan longkanker in 1987, net gepensioneerd.

Maar dat wist ik nog niet, toen ik bij hem in Breda besloot: dat wil ik later ook worden! Journalist, wat een leven.

Intussen was ik, brave katholieke gymnasiast op het Haagse Aloysiuscollege, ook gegrepen door het hoge ideaal van de paters jezuiten. Dat valt mooi te combineren, dacht ik naïef: jezuïet worden én journalist bij hun blad, *De Nieuwe Linie*.

Ik was net 18 toen ik bij de jezuiten binnenstapte, maar merkte al snel dat dat een verkeerde keus was. Eenmaal terug in de echte wereld, wilde ik nog maar één ding: nú journalist worden.

Wij lazten thuis *de Volkskrant*, mijn vader werkte bij de katholieke arbeidersbeweging, dus ik meldde mij bij die krant, waar toen net **Jan van der Pluijm** als hoofdredacteur was aangetreden.

Die had tot zijn spijt geen plek op de redactie vrij, maar ik kon wel terecht op het archief, dat dringend om extra handen verlegen zat vanwege de verhuizing van de Nieuwezijds Voorburgwal naar de Wibautstraat.

Zodoende begin ik mijn krantenloopbaan in 1964 op het redactiearchief, onder leiding van **Henny van Vugt**. Elke avond versjouwden we dozen vol spullen naar het nieuwe, nog kale onderkomen. Niet direct wat ik het liefst wilde, maar binnen is binnen, redeneerde ik. En ik kwam, als fanatiek film liefhebber,

in contact met **Bob Bertina**, die het wel leuk vond zo'n jongen onder zijn hoede te nemen. Ik mocht voor hem recensies schrijven over uiteraard meer onbeduidende films, maar toch.

Kennelijk viel dit bij Bertina in goede aarde, want toen ik begin 1966 in militaire dienst moest, deed hij een goed woordje voor mij bij Van der Pluijm. En jawel, ik kreeg de toezegging dat ik na terugkeer uit dienst als leerling op de redactie aan de slag mocht.

Mijn militaire carrière (sergeant beheerder boekwerken en formulieren bij de geneeskundige troepen, slappere hap bestond niet) kende ook nog een journalistiek gloriemoment. Voor een grote oefening werd ik bij de commandant geroepen. 'U werkt toch bij *de Volkskrant*?' Zeker. 'Dan mag u zorgen dat er deze week elke dag een krantje verschijnt met alle wetenswaardigheden van deze oefening.'

Ineens kreeg ik een kantoortje tot mijn beschikking, met mensen die mijn teksten op stencil zouden zetten, plus een jeep met chauffeur en een brief met het dienstbevel dat iedereen tijdens de oefening mij ruim baan moest geven. Zonder enige ervaring zette ik elke nacht een compleet blaadje in elkaar, met reportages over een veldhospitaal waar het varken van de aanpalende boer werd geopereerd en verslagen over helikoptervluchten over de Veluwe en de Peel. Ja, besepte ik, dáárom wilde ik dat vak.

Op 1 januari 1968 begon het dan echt. Op de redactie Binnenland, twee weken nacht, twee weken dag. Het was een prachtige tijd, met **Jos Sterk** als chef Nacht, en zoveel collega's als lichtende voorbeelden om mij heen. Er groeiden banden voor het leven.

Van der Pluijm was kennelijk tevreden, want al snel klom ik van leerling op tot volwaardig journalist. Dat ik wat hem betreft voor de rest van mijn leven binnenlandredacteur zou moeten blijven, wist ik toen nog niet.

Zelf zag ik het anders. Toen ik dacht dat ik op die stek genoeg had geleerd, wilde ik naar mijn volgende ideaal: de parlamentsredactie in Den Haag.

Van der Pluijm hield dat keer op keer tegen, zo bot zelfs dat ik om die reden bij *de Volkskrant* wegging. Tot mijn oprechte verdriet. Ik hield (en houd nog steeds) van die krant en de vele dierbare collega's uit die jaren. Van hen heb ik dit practvak geleerd.

Bert Steinmetz

